

Sygn. akt II C 1627/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.O. Sylwia Łopaczewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Nowakowska - Birke

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa B. Z. i A. Z.

przeciwko Województwu (...) – Zarządowi Województwa

o zapłatę kwoty 625.178,60 zł.

1. postanawia umorzyć postępowanie w sprawie w zakresie kwoty 459.573,00 zł. (czterysta pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset siedemdziesiąt trzy złote);
2. zasądza od Województwa (...) – Zarządu Województwa na rzecz B. Z. i A. Z. solidarnie kwotę 23,80 zł. (dwadzieścia trzy złote osiemdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki w zakresie kwoty 443.719,50 zł. (czterysta czterdzieści trzy tysiące siedemset dziewiętnaście złotych pięćdziesiąt groszy) za okres od dnia 15 października 2014r. do dnia 7 grudnia 2014r. łącznie;
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. zasądza od Województwa (...) – Zarządu Województwa na rzecz B. Z. i A. Z. solidarnie kwotę 25.242,03 zł. (dwadzieścia pięć tysięcy dwieście czterdzieści dwa złote trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 1627/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 października 2014r., powodowie: B. Z., prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...), i A. Z., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), wspólnicy spółki cywilnej o nazwie Grupa (...) s.c. B. Z. i A. Z., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli o zasądzenie od pozwanego Województwa (...), reprezentowanego przez (...) Polityki Społecznej w Ł. kwoty 625 178,60 zł., wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że dochodzi w sprawie roszczeń wynikających z, zawartych przez nią z (...) Polityki Społecznej, dwóch umów, na realizację zamówienia publicznego polegającego na zorganizowaniu i przeprowadzeniu specjalistycznego szkolenia, pod nazwą „Organizacja pomocy społecznej” dla maksymalnie 100 osób - pracowników instytucji pomocy społecznej z terenu województwa (...), tj. umowy Nr (...) z dnia 28 listopada 2013 r. (dotyczącej przeszkolenia 50 pracowników) oraz umowy Nr (...) z dnia 3 grudnia 2013 r. (dotyczącej

przeszkolenia 20 pracowników). Stosownie do postanowień obu umów, powodowie zobowiązali się do realizacji usługi szkoleniowej, w ramach której odpowiedzialni byli, między innymi, za zapewnienie kadry dydaktycznej, miejsca organizacji zajęć dydaktycznych oraz miejsca zakwaterowania wraz z wyżywieniem. Całkowite wynagrodzenie Wykonawcy miało wynosić 486.900 zł., w odniesieniu do umowy Nr (...) oraz 194.760 zł., w odniesieniu do umowy Nr (...). Umówione kwoty wynagrodzenia miały zostać pomniejszone o równowartość niewykorzystanych przez uczestników usług związanych z ich wyżywieniem i/lub noclegiem, a następnie, tak uzyskana wartość - powiększona o kwoty zrefundowanych przez powodów kosztów dojazdów uczestników szkolenia.

Na dochodzoną pozwaną kwotę złożyły się następujące sumy pieniężne:

- kwota 445.400,00 zł. brutto – wynagrodzenie za realizację usługi wynikającej z umowy Nr (...), pomniejszone o koszty niewykorzystanych usług objętych przedmiotem umowy (tj. wyżywienia i noclegu), stwierdzona fakturą VAT nr (...) z dnia 16 lipca 2014 r.
- 179.778,60 zł. brutto – wynagrodzenie za realizację usługi wynikającej z umowy Nr (...), pomniejszone o koszty niewykorzystanego przez uczestników szkolenia wyżywienia i noclegu, stwierdzona fakturą VAT nr (...) z dnia 16 lipca 2014r.,

po uwzględnieniu kwoty wypłaconej powodom za realizację szkolenia w ramach zjazdu w dniach 14-15 grudnia 2013r. w łącznej wysokości 52.434,90 zł. (w tym 37.453,50 zł. za realizację przedmiotu umowy numer (...) oraz 14.981,40 zł. za realizację przedmiotu umowy numer (...)).

Strona powodowa dochodziła również zasądzenia na jej rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia liczonych od dnia 1 sierpnia 2014 r., do dnia zapłaty, tj. w dniu następujący po dniu, w którym pozwany uchybił terminowi płatności świadczenia, w związku z wystawioną przez powoda fakturą VAT z dnia 16 lipca 2014 r., i ustalonym 14 – dniowym terminem płatności.

(pozew, k. 2 – 23)

Pismem z dnia 26 listopada 2014 r., strona powodowa sprecyzowała żądanie pozwu, wskazując, że sporna należność dochodzona jest solidarnie na rzecz każdego z powodów.

(pismo procesowe, k. 209 – 210)

Pismem z dnia 15 grudnia 2014 r., strona powodowa cofnęła pozew w części, tj. w zakresie kwoty 443.719,50 zł. i wniosła o umorzenie postępowania w tym zakresie, z uwagi na fakt, że Pozwany, w dniu 8 grudnia 2014 r., dokonał na jej rzecz zapłaty bezspornej części należności, opiewającej na w/w sumę. Powodowie w dalszym ciągu podtrzymywali żądanie w zakresie kwoty 181 459,10 zł., wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia: od kwoty 443.719,50 zł., za okres od dnia 1 sierpnia 2014 r., do dnia 9 grudnia 2014 r. i od kwoty 181.459,10 zł. za okres od 1 sierpnia 2014 r., do dnia zapłaty.

(pismo procesowe, k. 211)

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2014 r., Sąd dokonał prawidłowej reprezentacji pozwanego poprzez ustalenie, że jednostką właściwą do reprezentowania Województwa (...) jest Marszałek Województwa.

(postanowienie, k. 220)

W odpowiedzi na pozew, wniesionej w dniu 21 stycznia 2015 r., pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego przez pełnomocnika będącego adwokatem według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował zasadność i wysokości roszczenia. Wskazał, iż jest ono w całości wynikiem błędnej interpretacji postanowień umownych łączących strony oraz próbą przerwania na pozwanego skutków błędów popełnionych przez powodów na etapie składania przez nich oferty, polegających w

głównej mierze na nieuwzględnieniu, w ramach oferty, kosztów dojazdu uczestników w odpowiedniej wysokości (tj. maksymalnie 200 zł. na osobę za jeden zjazd). Pozwany przyznał, że strony łączyły dwie umowy zawarte, w trybie zamówień publicznych, pierwsza o numerze (...)z dnia 28 listopada 2013r., zawarta po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego oraz druga o numerze (...)z dnia 3 grudnia 2013r., zawarta po przeprowadzeniu postępowania z wolnej ręki. Powodowie, na skutek nieprawidłowej interpretacji zapisów umownych łączących strony, mieli dokonać nieuprawnionego rozliczenia kosztów dojazdów uczestników szkolenia, poprzez doliczenie, faktycznie zrefundowanej uczestnikom szkolenia równowartości kosztów dojazdów, do umówionego wynagrodzenia za wykonanie usługi. Według pozwanego, stanowisko strony powodowej jest błędne, gdyż sposób rozliczania zrefundowanych uczestnikom kosztów dojazdu, jest analogiczny do sposobu rozliczenia kosztów niezrealizowanego wyżywienia i noclegów, tj. winien zostać odliczony od umówionej wysokości wynagrodzenia, gdyż umówiona uprzednio kwota wynagrodzenia, stosownie do zapisów umowy powinna z góry obejmować również maksymalne prognozowane koszty refundacji, na każdego uczestnika szkolenia (tj. 200 zł. na osobę). Pozwany ponadto zakwestionował sposób naliczania przez powodów odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, wskazując iż naliczanie ich od daty wskazanej przez stronę przeciwną, tj. od dnia 1 sierpnia 2014r., nie znajduje uzasadnienia w treści umowy oraz pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Pozwany wskazał, że opóźnienie związane z nieterminowym uregulowaniem bezspornej części świadczenia, spowodowane było niewywiązaniem się przez powodów z obowiązku przedstawienia kompletu dokumentów do rozliczeń.

(odpowiedź na pozew, k. 228 – 232)

Pismem z dnia 9 lutego 2015r., powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazali, że stanowisko pozwanego, co do rozliczania kosztów refundacji przejazdów w sposób analogiczny do rozliczenia niewykorzystanego wyżywienia i noclegów, nie znajduje uzasadnienia w zapisach łączących strony umów. Według powodów, zaproponowana przez przeciwników procesowych interpretacja klauzul prowadziła do nieuprawnionego uszczuplenia umówionego wynagrodzenia. Dochodzona zaś kwota w żadnym wypadku nie przekraczała kwoty umówionej. Powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko w zakresie terminu początkowego naliczania odsetek za opóźnienia w zapłacie bezspornej części wynagrodzenia.

(pismo procesowe, k. 316 – 321)

Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015r., strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc i wywodząc jak pozwie i złożonych przez siebie pismach procesowych z dnia 26 listopada 2014 r., 15 grudnia 2014 r. oraz 9 lutego 2015r. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa, poparł zgłoszone przez siebie wnioski dowodowe, przy czym zrezygnował z przesłuchania strony pozwanej.

(stanowiska strony, protokół rozprawy z dnia 14 kwietnia 2015, k. 1348 v.)

Ponadto pełnomocnik powodów wniósł o zmianę postanowienia w przedmiocie reprezentacji pozwanego przez ustalenie, że jest on reprezentowany przez Zarząd Województwa. Pełnomocnik pozwanego przyłączył się do tego wniosku.

(wniosek powoda zgłoszony na rozprawie, protokół rozprawy z dnia 14 kwietnia 2015 r., k. 1348)

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r., wydanym na rozprawie, Sąd postanowił zmienić postanowienie z dnia 22 grudnia 2014 r. (k. 220 akt), i ustalił, że jednostką właściwą do reprezentowania pozwanego jest Zarząd Województwa.

(postanowienie wydane na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r., k. 1348 v.)

Pismem procesowym z dnia 29 kwietnia 2015r., strona powodowa ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 167.745,60 zł. Ponadto wskazała, że w ramach umówionej kwoty jednostkowego wynagrodzenia, tj. przypadającej na każdego z uczestników szkolenia, wynoszącej 9.730 zł., mieści się również kwota stanowiąca ewentualne koszty dojazdów danego uczestnika, co stanowić miało ryzyko gospodarcze powodów.

(pismo procesowe powoda, k. 1359 – 1366)

Pismem przygotowawczym z dnia 15 maja 2015 r., powodowie ograniczyli żądanie pozwu do kwoty 165.635,60 zł., zrzekając się jednocześnie roszczenia w zakresie przewyższającym tę kwotę.

(pismo przygotowawcze powoda, k. 1464 – 1466)

Pismem z dnia 20 maja 2015 r., pozwany, wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego, w związku z częściowym cofnięciem powództwa.

(wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania od cofniętej części powództwa, k. 1474)

Na terminie rozprawy w dniu 25 czerwca 2015 r., pełnomocnik powodów początkowo poparł powództwo co do kwoty 165.635,60 zł. wraz z odsetkami od dnia 1 sierpnia 2014 r., do 9 grudnia 2014 r., według stopy ustawowej oraz w zakresie odsetek ustawowych od kwoty 443.719,50 zł. za okres od 1 sierpnia 2014r. do 9 grudnia 2014r. i wniósł o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

(stanowisko strony powodowej, protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r., 00:01:18)

Następnie, strona powodowa cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 30 zł.

(stanowisko strony powodowej, protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r, 00:01:18, k. 1486, 1486v.)

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

(stanowisko strony pozwanej, protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r, 00:01:18, k. 1486v.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie – B. Z. i A. Z. prowadzą działalność gospodarczą, jako wspólnicy spółki cywilnej o nazwie Grupa (...) s.c. B. Z. i A. Z., z siedzibą przy ul. (...) w O.. Do zakresu prowadzonej przez powodów działalności gospodarczej należy m.in. działalność wspomagająca edukację, w tym doradztwo edukacyjno –zawodowe.

(wydruki CEIDG, k. 29 - 31)

W związku z przedmiotem prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, powodowie złożyli wspólnie – jako wykonawcy, ofertę w zamówieniu publicznym, prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, gdzie zamawiającym było (...) Polityki Społecznej w Ł. – jednostka organizacyjna Województwa (...), podległa bezpośrednio Zarządowi Województwa. Przedmiotem zamówienia było zorganizowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla maksymalnie 100 osób – pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa (...).

(Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia, k. 32 – 38, załącznik nr 6 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia - szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, k. 39 - 41)

Cenę oferty określono na następujące kwoty: 486.900 zł. brutto (co do szkolenia dla 50 osób) oraz 194.760 zł. brutto (co do szkolenia dla 20 osób), łącznie 681.660 zł. brutto, przy czym wskazano, że cena jednostkowa, w przeliczeniu na jedną osobę, nie może przekraczać 9.738 zł. brutto. W ramach wskazanej kwoty mieściły się usługi szczegółowo wymienione w ofercie oraz szczegółowym opisie przedmiotu zamówienia, obejmujące : koszt organizacji szkolenia, koszt zapewnienia noclegów, koszt zapewnienia wyżywienia osobie korzystającej z noclegów (śniadania, obiady, kolacje), koszt zapewnienia wyżywienia osobom niekorzystającym z noclegów (obiad). W/w cena obejmować miała wszelkie koszty ponoszone przez Zamawiającego w przypadku wyboru jego oferty.

(formularz ofertowy, k. 235 – k. 237, szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, k. 39 - 41)

W związku z dokonaniem przez (...) Polityki Społecznej w Ł. wyboru oferty złożonej przez stronę powodową, doszło do zawarcia pomiędzy stronami dwóch umów na realizację wskazanego powyżej zamówienia, tj. umowy nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., zawartej w trybie przetargu nieograniczonego, w oparciu o przepis Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) oraz umowy nr (...) z dnia 3 grudnia 2013r., zawartej w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 11 ust. 8 art. 67 ust. 1 pkt. 6 o wartości powyżej progów ustalonych na podstawie Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.).

(umowa (...)/PS/ (...) k. 42 – 51; umowa (...)/PS/ (...), k. 53 - 61)

Na podstawie zawartych umów powodowie zobowiązali się do zrealizowania usługi szkoleniowej, w ramach której przyjęli na siebie obowiązek zapewnienia kursantom kadry dydaktycznej, miejsca organizacji zajęć dydaktycznych, miejsca zakwaterowania uczestników szkolenia (ośrodka szkoleniowego/hotelu) wraz z wyżywieniem.

Na przedmiot umowy składały się usługi szczegółowo wymienione w ofercie i w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

Do obowiązków Wykonawcy (Powodów) należało, w szczególności, zapewnienie uczestnikom szkolenia, mającym miejsce zamieszkania poza miejscowością prowadzenia zajęć dydaktycznych, refundacji kosztów dojazdu do wysokości 200 zł. brutto na jeden zjazd, na podstawie wniosku uczestnika wraz z załączonym dokumentem poniesionych kosztów dojazdu (bilet (...), (...), BUS, bilet komunikacji miejskiej, samochód prywatny – według kosztu zakupu biletu II klasy, wskazanych w zaświadczeniu przez przewoźnika prowadzącego przewóz osób na trasie od przystanku najbliższego miejsca zamieszkania uczestnika szkolenia do przystanku najbliższego miejsca organizacji zajęć dydaktycznych.

(Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia, k. 32 – 38, załącznik nr 6 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia - szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, k. 39 – 41; umowy k. 42-61)

Zgodnie z dalszą częścią założeń Specyfikacji (tj. punkt 8 szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia), Zamawiający miał obowiązek pokrywać koszty refundacji do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia).

(szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, k. 40)

Strony ustaliły wartość należnego wynagrodzenia, z tytułu realizacji obu umów, na łączną kwotę 681.660,00 zł. (z umowy Nr (...) na kwotę 486.900,00 zł, zaś z umowy Nr (...) na kwotę 194.760,00 zł.), jednocześnie zastrzegając, że jednostkowy koszt organizacji i przeprowadzenia szkolenia na osobę nie może przekroczyć kwoty 9.738 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 4 obu umów w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała z pełni usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (tj. nocleg, wyżywienie), Wykonawcy (tj. Powodom) będzie przysługiwało wynagrodzenie pomniejszone o te niewykorzystane koszty noclegu lub/i koszty wyżywienia.

(szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, załącznik nr 6 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, k. 39 – 41; umowa (...)/PS/ (...) k. 42 – 51; umowa (...)/PS/ (...), k. 53 - 61)

Zgodnie z § 5 obu umów Zamawiający (pozwany) zobowiązał się zapłacić umówioną należność, po wykonaniu przedmiotu umowy, w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury. Jednocześnie zapisy umowne, dawały Zamawiającemu możliwość wstrzymania się z zapłatą umówionego wynagrodzenia, do momentu przedstawienia przez wykonawcę kompletu dokumentów, niezbędnych do dokonania rozliczenia (§ 5 ust. 3 obu umów), przez co należy rozumieć (stosownie do postanowień ust. 3) listy obecności

uczestników szkolenia, listy korzystania z usług hotelarskich i wyżywienia, listę osób korzystających z refundacji za dojazd wraz z oryginałami dokumentów, potwierdzenie odbioru materiałów promocyjnych oraz materiałów dydaktycznych (w tym podręczników) oryginały dzienników zajęć, oryginały protokołów z przeprowadzonych egzaminów, kserokopie wydanych dyplomów, świadectw, kserokopię polisy NNW uczestników szkolenia.

(formularz ofertowy, k. 235, umowa (...)/PS/ (...) k. 42 – 51; umowa (...)/PS/ (...), k. 53 – 61)

W kosztorysie ofertowym przygotowanym przez stronę powodową, była przewidziana, do wiadomości powodów, „rezerwa”, ale nie określono jej przeznaczenia. Powód nie objął ofertą kosztów dojazdu. Rezerwa posłużyła sfinansowaniu kosztów dojazdu.

(zeznania powoda, k. 1351 w zw. z k. 1488; zapis audio 00:36:03)

W ramach zawartych umów, zostało zrealizowanych 13 weekendowych zjazdów, w następujących dniach:

I. 14 – 15 grudnia 2013 r.

II. 04 – 05 stycznia 2014 r.

III. 18 – 19 stycznia 2014 r.

IV. 01 – 02 lutego 2014 r.

V. 15 – 16 lutego 2014 r.

VI. 15 – 16 marca 2014 r.

VII. 29 – 30 marca 2014 r.

VIII. 12 – 13 kwietnia 2014 r.

IX. 26 – 27 kwietnia 2014 r.

X. 10 – 11 maja 2014 r.

XI. 24 – 25 maja 2014 r.

XII. 07- 08 czerwca 2014 r.

XIII. 21 – 22 czerwca 2014 r.

(terminy zjazdów szkolenia z zakresu organizacji pomocy społecznej, k. 62)

W trakcie realizacji przedmiotu umowy, nie wszyscy uczestnicy szkolenia korzystali z usług wyżywienia i noclegu. Niewykorzystane koszty z tego tytułu, zostały wyliczone przez powodów następująco:

- I zjazd - kwota 1.410 zł. (1.030 zł. z umowy (...)/PS/ (...) i 380 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- II zjazd - kwota 1.320 zł. (1.050 zł. z umowy (...)/PS/ (...), 270 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- III zjazd – kwota 1.360 zł. (1.090 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 270 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- IV zjazd – kwota 1.430 zł. (1.030 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 400 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- V zjazd - kwota 1.460 zł. (1.130 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 330 zł. z umowy (...)/PS/ (...));

- VI zjazd kwota 1.270 zł. (980 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 290 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- VII zjazd kwota 1.330 zł. (1.060 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 270 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- VIII kwota 1.430 zł. (1.130 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 300 zł z umowy (...)/PS/ (...));
- IX zjazd - kwota 1.380 zł. (1.090 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 290 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- X zjazd - kwota 1.460 zł. (1.030 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 430 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- XI zjazd - kwota 1.580 zł. (1.150 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 430 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- XII zjazd - kwota 1.620 zł. (1.180 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 440 zł. z umowy (...)/PS/ (...));
- XIII zjazd - kwota 710 zł. (510 zł., z umowy (...)/PS/ (...), 200 zł. z umowy (...)/PS/ (...));

Łączny kwota niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegu został wyliczony przez powodów na kwotę 17.760 zł. (kwota 13.460 zł. z umowy (...)/PS/ (...), kwota 4.300 zł. z umowy (...)/PS/ (...))

(rozliczenia zjazdów, k. 63 – 107, zestawienie korzystania z usług hotelarskich, k. 108 – 133, szczegółowe rozliczenie niewykorzystanych kosztów szkolenia przypadających na każdego uczestnika szkolenia, załączone do pisma z dnia 29 kwietnia 2015 r., k. 1392 – 1393, dziennik zajęć/karta czasu pracy, listy obecności uczestników szkolenia , potwierdzenia odbioru materiałów przez uczestników szkolenia, listy potwierdzające korzystania z usług hotelarskich oraz wyżywienia, oświadczenia uczestników szkolenia o przejazdach, informacja przewoźników o cenach biletu, k. 326 - 1322)

Część uczestników szkolenia korzystało z refundacji kosztów dojazdu na zajęcia. Łącznie, koszty refundacji wyniosły 16.417,20 zł., w tym: 9.351,40 zł., z umowy (...)/PS/ (...) oraz 7.066,40 zł., z umowy (...)/PS/ (...)).

(tabele kosztów dojazdu, k. 134 – 156, szczegółowe rozliczenie niewykorzystanych kosztów szkolenia przypadających na każdego uczestnika szkolenia, załączone do pisma z dnia 29 kwietnia 2015 r., k. 1392 – 1393, dziennik zajęć/karta czasu pracy, listy obecności uczestników szkolenia , potwierdzenia odbioru materiałów przez uczestników szkolenia, listy potwierdzające korzystania z usług hotelarskich oraz wyżywienia, oświadczenia uczestników szkolenia o przejazdach, informacja przewoźników o cenach biletu, k. 326 - 1322)

Cenę usługi określono na następujące kwoty: 486.900 zł. brutto (co do szkolenia dla 50 osób) oraz 194.760 zł. brutto (co do szkolenia dla 20 osób), łącznie 681.660 zł. brutto, przy czym wskazano, że cena jednostkowa, w przeliczeniu na jedną osobę, nie może przekraczać 9.738 zł brutto.

(szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, załącznik nr 6 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, k. 39 – 41; umowa (...)/PS/ (...) k. 42 – 51; umowa (...)/PS/ (...), k. 53 - 61)

Według rozliczenia obu kontraktów dokonanego przez powodów, koszt szkolenia w przeliczeniu na jedną osobę, w odniesieniu do 33 uczestników, korzystających z refundacji rzeczywiście poniesionych kosztów dojazdu, przekroczył maksymalny koszt jednostkowy, umówiony na kwotę 9.738,00 zł., oraz łączną wysokość należnego wynagrodzenia, w sytuacji, gdy zrefundowane koszt dojazdów uczestników, nie zostałyby zbilansowane z odliczeniami z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów.

W przypadku umowy Nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i zakwaterowania wyniosły 13.460 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) stanowiła kwotę 9.351,40 zł. Z kolei, w odniesieniu do umowy na (...) z dnia 3 grudnia 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów wyniosły 4.300 zł.,

a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) kwotę 7.066,40 zł., co spowodowało, że żądane wynagrodzenie za realizację tego kontraktu, przekroczyło umówioną kwotę 194.760 zł.

(szczegółowe rozliczenie niewykorzystanych kosztów szkolenia przypadających na każdego uczestnika szkolenia, załączone do pisma z dnia 29 kwietnia 2015 r., k. 1392 – 1393, oświadczenie powoda złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., 00.01:18, k. 1486 v)

Powód zwrócił uczestnikom szkolenia koszty dojazdów faktycznie poniesione w trakcie trwania szkolenia w okresie od 4 stycznia 2014 r., do 21 czerwca 2014 r.

(oświadczenie powoda o zwrocie kosztów dojazdu, załączone do pisma z dnia 7 października 2014 r., k. 197)

Po przeprowadzeniu pierwszego zjazdu, w dniach 14 – 15 grudnia 2013 r., pozwany dokonał na rzecz powodów zapłaty kwoty 52.434,90 zł., tytułem wynagrodzenia z tytułu realizacji części przedmiotu zawartych umów (37.453,50 zł. za realizację części umowy Nr (...) oraz 14 981,40 zł. – za realizację części umowy Nr (...)). Faktura ta została rozliczona ryczałtowo, za maksymalną ilość kosztów, bez odliczeń. Na tym etapie, nie było żadnych rozmów między stronami na temat szczegółowych zasad rozliczeń. Załączniki załączone do tej faktury zostały bez zastrzeżeń zaakceptowana przez pozwanego.

(faktura VAT nr (...) z dnia 16 grudnia 2013 r., k. 1394, faktura VAT nr (...) z dnia 16 grudnia 2013 r., k. 1395, zeznania świadka A. J., k. 1353v., wyjaśnienia informacyjne powoda, złożone na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2014 r., k. 1351)

Powód wystawił pozwanemu jedną, częściową fakturę, która została zapłacona. Po opłaceniu faktury pomiędzy stronami doszło do sporu, co do jej prawidłowego rozliczenia. Pozwany uzależnił przyjęcie kolejnych faktur częściowych od naniesienia na pierwszą, zrealizowaną fakturę, niewykorzystanych kosztów.

(oświadczenie złożone przez powoda na rozprawie 14 kwietnia 2015 r., k. 1350 – 1350 v, zeznania świadka A. J., złożone na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r., k. 1353 v., zeznania świadka N. Z., złożone na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r., k. 1354 v.)

Pismem z dnia 18 marca 2014 r., powód przedstawił (...) w Ł. swoje stanowisko w przedmiocie rozliczania refundacji kosztów dojazdów uczestników szkolenia, według którego rozliczenie tychże winno następować po przedłożeniu przez uczestników szkolenia dokumentów potwierdzających poniesienie rzeczywistych kosztów dojazdu, gdyż refundacja obejmuje rzeczywiste koszty dojazdu, a kwota 200 zł. stanowi górną granicę refundacji, natomiast z zapisów SIWZ, aby Wykonawca był zobowiązany do planowania, w odniesieniu do każdego uczestnika, tak ustalonej kwoty stanowiącego górną granicę refundacji tych kosztów, w odróżnieniu od kosztów noclegu i wyżywienia, które powinny być planowane z góry, a dopiero w przypadku, gdy uczestnik z tych usług nie skorzystał, wynagrodzenie Wykonawcy podlega odpowiedniemu zmniejszeniu.

(pismo powoda z dnia 18 marca 2014 r., k. 201- 203)

Pozwany, pismem z dnia 17 kwietnia 2014 r., przedstawił swoje stanowisko w zakresie rozliczenia refundacji kosztów dojazdu, w myśl którego Wykonawca winien w cenie oferty brutto uwzględnić maksymalną kwotę refundacji kosztów dojazdu uczestników, tj. 200 zł. brutto na osobę za jeden zjazd, gdyż nieuwzględnienie takich maksymalnych kosztów refundacji zaniżałoby cenę oferty oraz rodziło ryzyko niezabezpieczenia środków na refundację uczestnikom specjalistycznego szkolenia kosztów dojazdu.

(odpowiedź pozwanego na pismo powoda z dnia 17 kwietnia 2014 r., k. 204 – 205)

Pismem z 11 lipca 2014r. pozwany, w związku ze zbliżaniem się terminu końcowego realizacji umowy, który upływał z dnia 29 sierpnia 2014r., po ostatnim zjeździe, który miał miejsce w dniach 21- 22 czerwca 2014r., wezwał powodów do przedstawienia dokumentów niezbędnych do rozliczenia za zjazdy, które odbyły się w dniach 4.01.2014r. do 22.06.2014r.

(pismo pozwanego z dnia 11 lipca 2014 r., k. 159; zeznania A. J., k. 1354)

Odbiór zamówień polegających na przygotowaniu i przeprowadzeniu specjalistycznych szkoleń pn. „Organizacja pomocy społecznej” dla 50 i 20 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej i ich realizację zgodnie z warunkami określonymi w umowie i w SIWZ, pozwany potwierdził w protokołach odbioru, podpisanych przez dyrektora (...) w Ł. i powoda.

(protokoły odbioru, k. 1345, k. 1346)

Po przeprowadzeniu ostatniego zjazdu powodowie, w dniu 16 lipca 2014 r., wystawili dwie faktury opiewające na następujące kwoty:

- 445.400,00 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną;

- 179.778,60 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną.

Do faktur dołączono dokumentację związaną ze szkoleniem: protokoły egzaminacyjne zbiorcze, protokoły egzaminacyjne indywidualne, kserokopie dyplomów, kserokopie polis ubezpieczeniowych uczestników) szkolenia, potwierdzenia odbioru podręczników, lista obecności na egzaminie, lista korzystania z wyżywienia podczas egzaminu, lista odbioru dyplomów, dzienniki zajęć, listy obecności na zajęciach szkoleniowych listy potwierdzające korzystanie z usług hotelarskich oraz wyżywienia, potwierdzenie odbioru materiałów przez uczestników specjalizacji lista osób korzystających z refundacji za dojazdu oraz dokumenty potwierdzające ceny biletów. Przesyłka została nadana w dniu 16 lipca 2014r. Dokumenty zostały dostarczone pozwanemu w dniu 17 lipca 2014r.

(faktura VAT nr (...) z dnia 16 lipca 2014 r., k. 157, faktura VAT nr (...) z dnia 16 lipca 2014 r., k. 158; pismo powodów z dnia 16 lipca 2014 r., k. 160 – 162, potwierdzenie nadania przesyłki Kurierem Poczty Polskiej, k. 162, pismo pozwanego, z dnia 25 sierpnia 2014r., zawierające potwierdzenie odbioru dokumentów w dniu 17 lipca 2014r. k. 167, zeznania świadka S. S., złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r.,00:16:45, k. 1487;00:25:22, k.1487 – 1487 v., zeznania powoda, złożone n rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r.,00:36:03, k. 1488)

Z uwagi na nieuregulowanie należności w terminie 14 dni od daty doręczenia faktur wraz z dokumentacją, pismami z dnia 7 sierpnia 2014 r. oraz 22 sierpnia 2014 r., powodowie wezwali pozwanego do zapłaty należności wynikających z faktur. Pozwany odebrał wezwanie do zapłaty w dniu 25 sierpnia 2014 r.

(pismo powodów z dnia 7 sierpnia 2014 r., wezwanie do zapłaty z dnia 22 sierpnia 2014 r., k. 163 – 165, potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 166)

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, pozwany, w piśmie datowanym na dzień 25 sierpnia 2014r., wyjaśnił, iż opóźnienie realizacji faktur, związane jest z koniecznością przejrzenia i zweryfikowania dużej ilości dokumentów. Pozwany wezwał powodów do uzupełniania przesłanej mu dokumentacji niezbędnej do rozliczeń oraz wystawienia i wysłania skorygowanej faktury, podnosząc, że wynagrodzenie zostało przez stronę powodową nieprawidłowo wyliczone. Według strony pozwanej, Wykonawcy należy się odpowiednio:

- z umowy nr (...) - kwota 313.784, 50 zł.;

- z umowy (...)/PS/ (...) – kwota 129.935 zł,

i na takie kwoty powinny opiewać, prawidłowo ustawione, faktury za wykonane usługi. Pozwany podtrzymał stanowiska, w myśl którego, Wykonawca winien, w cenie oferty brutto, uwzględnić z góry maksymalną kwotę refundacji kosztów dojazdu uczestników, tj. 200 zł. brutto na jedną osobę za 1 zjazd i o taką wartość pomniejszyć

żądane wynagrodzenie. Pozwany odesłał powodowi faktury, wraz ze szczegółowymi uwagami do przesłanego w dniu 17 lipca 2014r., rozliczenia i całą dokumentacją.

(pismo pozwanego z dnia 25 sierpnia 2014 r., k. 167 - 192, zeznania S. S., złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., 00:22:23, k. 1487, zeznania powoda 00:36:03, k. 1488)

Pismem z dnia 7 października 2014 r., powodowie ustosunkowali się do uwag strony pozwanej w przedmiocie rozliczenia kosztów usługi. Wskazali, że wystawione uprzednio faktury zostały wprowadzone do obrotu prawnego przez ich prawidłowe i skuteczne doręczenie do siedziby Zamawiającego. Powodowie wezwali stronę pozwaną do zapłaty bezspornej części wynagrodzenia za wykonaną usługę, tj. kwoty 443.719,50 zł. Ponadto uzupełnili brakującą dokumentację. Nie przesłali wówczas ponownie faktur. Dokumenty zostały przesłane pozwanemu w dniu 13 października 2014 r, zaś odebrane w dniu 14 października 2014 r.

(pismo powodów z dnia 7 października 2014 r., odpowiedź pozwanego na pisma powodów z dnia 7 października 2014r., k. 199 ; zeznania powoda, złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015r., 00:42:08, k. 1488 zeznania S. S., złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., 00:22:23, k. 1487)

Pozwany dokonał ponownej weryfikacji odesłanych i uzupełnionych dokumentów i ustalił, że należne powodowi, pozostałe do zapłaty, wynagrodzenie wynosi :

- z umowy nr (...) : 313.814,50 zł.;

- z umowy (...)/PS/ (...) : 129.935 zł.;

łącznie : 443.749,50 zł.

(odpowiedź pozwanego na pismo powodów z dnia 7 października 2014 r., k. 199 – 200)

Wraz z pismem z 4 grudnia 2014 r., po przeprowadzeniu rozmowy telefonicznej z przedstawicielem (...) Polityki Społecznej w Ł., powodowie ponownie, w dniu 8 grudnia 2014 r. przesłali stronie pozwanej dwie faktury wystawione w dniu 16 lipca 2014 r.,

- fakturę VAT nr (...) – opiewającą na kwotę 445.400 zł. brutto;
- fakturę VAT nr (...) - opiewającą na kwotę 179.778,60 zł. brutto,

jednocześnie wzywając pozwanego do zapłaty bezspornej części wynagrodzenia za wykonaną usługę.

(pismo powoda z dnia 4 grudnia 2014 r., k. 215 – 216, zeznania powoda złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., 00:47:09, k. 1488)

W dniu 8 grudnia 2014r., pozwany wypłacił na rzecz powodów bezsporną część wynagrodzenia, tj. kwotę 313 .784,50 zł., za realizację faktury VAT nr (...) oraz kwotę 129.935 zł., za realizację faktury VAT nr (...). Na wyżej wskazane kwoty składało się umówione wynagrodzenie, pomniejszone o koszty niewykorzystanego wyżywienia i noclegu oraz koszty zrefundowanych dojazdów.

(potwierdzenie przelewu na kwotę 313 784, 50 zł, k. 218, potwierdzenie przelewu na kwotę 129 935 zł, k. 219)

Powód nie zajmował się osobiście rozliczeniami kosztów dojazdów.

(zeznania powoda złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., 00:36:33, k. 1487 v.)

Na etapie przetargu, powód nie zgłaszał jakichkolwiek pytań co do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia..

(odpowiedź pozwanego na pismo powoda z dnia 17 kwietnia 2014 r., k. 204 – 205, zeznania A. J., złożone na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r., k. 1354, zeznania świadka B. L., złożone na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r., k. 1352 v), wyjaśnienia informacyjne powoda, k. 1349)

Inni kontrahenci pozwanego, przygotowując oferty, uwzględniali w kosztorysie, jako jeden z jego elementów koszty dojazdu uczestników szkolenia, w maksymalnej wysokości - 200 zł. na osobę za 1 zjazd.

(odpowiedź pozwanego na pismo powoda z dnia 17 kwietnia 2014 r., k.205, zeznania K. A., k. 1351 „odwrót” – k. 1352)

Pozwany, po wejściu w spór z powodami, co do interpretacji łączących stron umów, dokonał modyfikacji zapisów umów stanowiących załączniki do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz zapisów wzoru umowy. Zmiany precyzują kwestię ustalania wynagrodzenia Wykonawców, zakładając że w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała w pełni z usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (nocleg, wyżywienie, koszty podróży), Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie pomniejszone o koszty noclegu lub/i koszty wyżywienia lub/i koszty podróży w zakresie wskazanym w rozliczeniu, zgodnie z przekazaną do rozliczenia listą korzystania z usług hotelarskich, według kosztów wskazanych przez Wykonawcę w ofercie.

(załączone do pisma z dnia 29 kwietnia 2015 r. - Specyfikacje Istotnych Warunków Zamówienia, wraz ze wzorami umów k. 1369 – 1425, k. 1438 – 1452, regulamin uczestnictwa w projekcie systemowym realionym przez (...), k. 1425 – 1438)

Łącznie, w toku procesu, strona powodowa cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia o 459.573 zł.

(pismo procesowe, k. 211 – 214, potwierdzenia przelewu, k. 218 – 219, pismo procesowe powoda, k. 1360, pismo procesowe powoda, k. 1466, oświadczenia powoda złożone na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r., k. 1486 v.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o powołane i nie budzące wątpliwości, co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, dowody z dokumentów, załączonych do akt niniejszej sprawy. Nadto ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na zeznaniach powołanych w sprawie świadków, oraz powoda, przy czym Sąd pominął zeznania powoda w zakresie dotyczącym sposobu dokonywania rozliczeń kosztów dojazdu, z uwagi na fakt, że powód, nie zajmował się osobiście tymi wyliczeniami. W pozostałym zakresie wywodzone z zeznań okoliczności faktyczne są zbieżne z załączoną do akt dokumentacją.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

W przedmiotowej sprawie powodowie wywodzili swoje roszczenia z zawartych z (...) Polityki Społecznej w Ł. dwóch umów, na realizację zamówienia publicznego polegającego na zorganizowaniu i przeprowadzeniu specjalistycznego szkolenia, pod nazwą „Organizacja pomocy społecznej” dla maksymalnie 100 osób - pracowników instytucji pomocy społecznej z terenu województwa (...), tj. umowy Nr (...) z dnia 28 listopada 2013 r. (dotyczącej przeszkolenia 50 pracowników) oraz umowy Nr (...) z dnia 3 grudnia 2013 r. (dotyczącej przeszkolenia 20 pracowników). Stosownie do postanowień obu umów powodowie zobowiązali się do zrealizowania usługi szkoleniowej, w ramach której przyjęli na siebie obowiązek zapewnienia kursantom kadry dydaktycznej, miejsca organizacji zajęć dydaktycznych, miejsca zakwaterowania uczestników szkolenia (ośrodka szkoleniowego/hotelu) wraz z wyżywieniem. Na przedmiot umowy składały się usługi szczegółowo wymienione w ofercie i w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Do obowiązków Wykonawcy (powodów) należało, w szczególności, zapewnienie uczestnikom szkolenia, mającym miejsce zamieszkania poza miejscowością prowadzenia zajęć dydaktycznych, refundacji kosztów dojazdu do wysokości 200 zł. brutto na jeden zjazd, na podstawie wniosku uczestnika wraz z załączonym dokumentem poniesionych kosztów dojazdu (bilet (...), (...), BUS, bilet komunikacji miejskiej, samochód prywatny – według kosztu zakupu biletu II klasy, wskazanych w zaświadczeniu przez przewoźnika prowadzącego przewóz osób na trasie od przystanku najbliższego miejsca zamieszkania uczestnika szkolenia do przystanku najbliższego miejsca organizacji zajęć dydaktycznych). Zamawiający (pozwany) miał obowiązek pokrywać koszty refundacji do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych

przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia).

Strony ustaliły wartość należnego wynagrodzenia, z tytułu realizacji obu umów, na łączną kwotę 681.660,00 zł. (z umowy Nr (...) na kwotę 486.900,00 zł, zaś z umowy Nr (...) na kwotę 194.760,00 zł.), jednocześnie zastrzegając, że jednostkowy koszt organizacji i przeprowadzenia szkolenia na osobę nie może przekroczyć kwoty 9.738 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 4 obu umów w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała z pełni usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (tj. nocleg, wyżywienie), Wykonawcy (tj. powodowi) będzie przysługiwało wynagrodzenie pomniejszone o równowartość niewykorzystanych kosztów noclegu lub/i kosztów wyżywienia.

Ujawnione w stanie faktycznym okoliczności jednoznacznie wskazują, iż strony łączył stosunek obligacyjny, wykonany przez powodów, zgodnie z umową i warunkami określonymi w SIWZ, która to okoliczność została potwierdzona protokołami odbioru, podpisanymi przez strony. W tym stanie rzeczy Wykonawcy przysługuje roszczenie o zapłatę umówionego wynagrodzenia, którego wysokość, zgodnie z powołanymi wyżej postanowieniami umów i SIWZ, powinna uwzględniać równowartość refundacji kosztów dojazdu do maksymalnej wysokości 200 zł. brutto na osobę za jeden zjazd, co odpowiada łącznej kwocie 182.000 zł. (w tym 130.000 zł. z umowy Nr (...), i 52.000 zł. z umowy Nr (...)), do zwrotu których, na rzecz uczestników, Wykonawca był zobowiązany, oraz podlegała pomniejszeniu o niewykorzystane koszty noclegu i wyżywienia, które wyniosły, łącznie 17.760 zł. Z kolei, zgodnie z umową, Zamawiający miał obowiązek pokrywać koszty refundacji dojazdów, do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia), które, w przypadku obu kontraktów, wyniosły łącznie 16.418,20 zł.

Reasumując, należne powodowi wynagrodzenie, z tytułu zrealizowania obu przedmiotowych umów, zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez Wykonawców po wykonaniu umów, wyniosło kwotę 498.318,20 zł. $\{[(681.660 \text{ zł.} - 182.000 \text{ zł.}) - 17.760 \text{ zł.}] = 481.900 \text{ zł.} + 16.418,20 \text{ zł.} = 498.318,20 \text{ zł.}\}$, a po uwzględnieniu kwot wypłaconych Wykonawcy, po pierwszym zjeździe, w łącznej wysokości 52.434,90 zł. oraz w toku niniejszego procesu (w dniu 8 grudnia 2014r.) w kwocie 443.719,50 zł., jak również równowartości zakwestionowanych przez pozwanego i uznanych przez stronę powodową odliczeń z tytułu niewykorzystanych kosztów noclegów i posiłków w łącznej wysokości 2.140 zł., do zapłaty pozostaje kwota 23,80 zł.

Należało bowiem w pełni podzielić stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym, określone w obu umowach wynagrodzenie całkowite, ustalone na kwoty odpowiednio 486.900 zł. i 194.760 zł. powinno uwzględniać maksymalną równowartość refundacji kosztów dojazdów uczestników, obowiązek poniesienia których obciążał Wykonawcę, zaś Zamawiający był zobowiązany do zwrotu powodowi wyłącznie rzeczywiście poniesionych wydatków z tego tytułu, jednak należność ta nie stanowiła dodatkowego wydatku na rzecz Wykonawcy, gdyż wynagrodzenie całkowite i jednostkowe nie mogło przekraczać umówionych kwot, które wynosiły łącznie 681.660 zł. (wynagrodzenie całkowite) i 9.738 zł. (wynagrodzenie na osobę) i obejmowały całość świadczenia przysługującego Wykonawcy, w tym koszt zakwaterowania, wyżywienia i refundację kosztów dojazdu uczestników. W przeciwnym razie, posługując się sposobem rozliczenia obu umów zaproponowanym przez powodów, cena usługi przypadająca na jednego uczestnika, w odniesieniu do uczestników korzystających z refundacji faktycznie poniesionych kosztów dojazdu, w przypadku których nie występowały jednocześnie odliczenia ze względu na niewykorzystane koszty wyżywienia i noclegu, przekroczyła maksymalne wynagrodzenie jednostkowe. Stało się tak w 33 indywidualnych przypadkach, w których koszt szkolenia, w przeliczeniu na jedną osobę, uczestników korzystających z refundacji rzeczywiście poniesionych kosztów dojazdu, przekroczył maksymalny koszt jednostkowy, umówiony na kwotę 9.738,00 zł., w sytuacji, gdy zrefundowane koszt dojazdów uczestników, nie został zbilansowany z odliczeniami z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów.

W konsekwencji, w przypadku umowy Nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i zakwaterowania wyniosły 13.460 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu

uczestników (rzeczywiście poniesionych) stanowiła kwotę 9.351,40 zł. , natomiast w odniesieniu do umowy na 107 z dnia 3 grudnia 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów wyniosły 4.300 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) kwotę 7.066,40 zł., co spowodowało, że żądane wynagrodzenie za realizację tego kontraktu, przekroczyło umówioną kwotę 194.760 zł. i wyniosło 197.526,40 zł. i to pomimo odliczeń z tytułu niewykorzystanych kosztów zakwaterowania i wyżywienia.

W rozpoznawanej sprawie, przyznanie tych okoliczności, skutkowało częściowym ograniczeniem powództwa, jednak tylko do wysokości umówionego wynagrodzenia całkowitego, nie zaś w całości w odniesieniu do tej części zgłoszonych roszczeń, w jakiej chybiona metoda rozliczania kosztów refundacji dojazdów uczestników, skutkowałą zawyżeniem należnego powodowi wynagrodzenia. Takie stanowisko powodów nie zasługuje na aprobatę, gdyż do rozliczenia całego kontraktu, konieczne jest zastosowanie jednakowej, wspólnej metody interpretacji postanowień umów zawartych przez strony.

Za prezentowanym przez stronę pozwaną stanowiskiem przemawia również argument w myśl którego, ujęcie przez powodów w złożonej ofercie, kosztów dojazdów, jako rezerwy stanowiącej ryzyko ekonomiczne przedsiębiorcy, oszacowanej na poziomie znacznie niższym niż założony przez Zamawiającego (200 zł. na osobę za 1 jazd), ale nie ujawnionym kontrahentowi, czyni nie możliwym porównanie atrakcyjności ofert na etapie przetargowym, zwłaszcza w sytuacji, gdyby pozostali oferenci poczynili w tym zakresie założenia zgodne ze SIWZ, tj. wkalkulowali w zaoferowaną cenę usługi wydatki z tego tytułu na najwyższym zakładanym poziomie tj. w łącznej kwocie 182.000 zł.

Z kolei okoliczność, że pozwany, po wejściu w spór z powodami, co do interpretacji łączących stron umów, dokonał modyfikacji zapisów wzorów umów stanowiących załączniki do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, zawieranych na przyszłość, w kierunku doprecyzowania kwestii ustalania wynagrodzenia Wykonawców, w myśl których, w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała w pełni z usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (nocleg, wyżywienie, koszty podróży), Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie pomniejszone o koszty noclegu lub/i koszty wyżywienia lub/i koszty podróży w zakresie wskazanym w rozliczeniu, pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności roszczeń i zarzutów zgłoszonych w toku rozpoznawanej sprawy. Świadczy bowiem wyłącznie o intencji wyeliminowania na przyszłość sporów interpretacyjnych będących źródłem niniejszego procesu, nie zaś o uznaniu słuszności stanowiska powodów.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w pkt 2. i 3. sentencji.

W myśl art.359 par.1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art.481 par.1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia.

Mając powyższe na uwadze odsetki od dochodzonej pozwem, i częściowo zapłaconej w toku niniejszego procesu, należności, należało zasądzić od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty, która, w przypadku niespornej części wynagrodzenia, uiszczonej w toku procesu, nastąpiła w dniu 8 grudnia 2014r. zważywszy, że zgodnie z § 5 obu umów Zamawiający zobowiązał się zapłacić umówioną należność, po wykonaniu przedmiotu umowy, w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury. Jednocześnie zapisy umowne, przyznawały Zamawiającemu uprawnienie do wstrzymania się z zapłatą wynagrodzenia, do momentu przedstawienia przez Wykonawcę kompletu dokumentów, niezbędnych do dokonania rozliczenia (§ 5 ust. 3 obu umów), przez co należy rozumieć (stosownie do postanowień ust. 3) listy obecności uczestników szkolenia, listy korzystania z usług hotelarskich i wyżywienia, listę osób korzystających z refundacji za dojazd wraz z oryginałami dokumentów, potwierdzenie odbioru materiałów promocyjnych oraz materiałów dydaktycznych (w

tym podręczników) oryginały dzienników zajęć, oryginały protokołów z przeprowadzonych egzaminów, kserokopie wydanych dyplomów, świadectw, kserokopię polisy NNW uczestników szkolenia.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy, po przeprowadzeniu ostatniego zjazdu powodowie, w dniu 16 lipca 2014r., wystawili dwie faktury opiewające na następujące kwoty:

- 445.400,00 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną;

- 179.778,60 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną.

Do faktur dołączono dokumentację związaną ze szkoleniem: protokoły egzaminacyjne zbiorcze, protokoły egzaminacyjne indywidualne, kserokopie dyplomów, kserokopie polis ubezpieczeniowych uczestników) szkolenia, potwierdzenia odbioru podręczników, lista obecności na egzaminie, lista korzystania z wyżywienia podczas egzaminu, lista odbioru dyplomów, dzienniki zajęć, listy obecności na zajęciach szkoleniowych listy potwierdzające korzystanie z usług hotelarskich oraz wyżywienia, potwierdzenie odbioru materiałów przez uczestników specjalizacji lista osób korzystających z refundacji za dojazdu oraz dokumenty potwierdzające ceny biletów. Przesyłka została nadana w dniu 16 lipca 2014r. Dokumenty zostały dostarczone pozwanemu w dniu 17 lipca 2014r.

W piśmie datowanym na dzień 25 sierpnia 2014r., pozwany wezwał powodów do uzupełniania przesłanej mu dokumentacji, niezbędnej do rozliczeń oraz wystawienia i wysłania skorygowanej faktury, podnosząc, że wynagrodzenie zostało przez stronę powodową nieprawidłowo wyliczone i powinno opiewać na kwoty odpowiednio:

- z umowy nr (...) - kwota 313.784, 50 zł.;

- z umowy (...)/PS/ (...) – kwota 129.935 zł,

Wraz z pismem pozwany odesłał powodom faktury, wraz ze szczegółowymi uwagami do przesłanego w dniu 17 lipca 2014r., rozliczenia i całą dokumentacją.

W tym stanie rzeczy, należało uznać, że dopiero po uzupełnieniu dokumentacji, w myśl § 5 umów, niezbędnej do dokonania stosownego rozliczenia końcowego obu kontraktów, zgodnie ze szczegółowymi uwagami załączonych do pisma pozwanego datowanego na dzień 25 sierpnia 2014r., co nastąpiło w odpowiedzi skierowanej w piśmie strony powodowej z dnia 7 października 2014 r., a doręczonym Zamawiającemu w dniu 14 października 2014r., pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie należnego powodom wynagrodzenia. Do tej bowiem daty Zamawiający, wobec braków w nadesłanej dokumentacji, miał prawo wstrzymać się z zapłatą wynagrodzenia.

W tej sytuacji strona pozwana pozostawała w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 15 października 2014r. Brak jest natomiast podstaw do uznania, że faktura, wystawiona przez powodów, nie spełniała wymogów „prawidłowego wystawienia” o których mowa w postanowieniach umownych, toteż Zamawiający nie może powoływać się na 14 dniowy termin do spełnienia świadczenia, liczony od przedstawienia prawidłowo wystawionej faktury.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1. wyroku zapadło na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w myśl którego sąd umarza postępowanie, jeżeli pozew został cofnięty przez powoda ze skutkiem prawnym. Pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku (art. 203 § 1 k.p.c.). Na mocy art. 203 § 4 k.p.c. sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, gdy okoliczności sprawy wskazują, że cofnięcie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

W niniejszej sprawie cofnięcie pozwu, w odniesieniu do roszczeń w łącznej kwocie 459.573 zł., nastąpiło ze zrzeczeniem się roszczenia, częściowo wskutek dokonanej przez pozwanego w toku procesu zapłaty, a częściowo wobec uznania

zarzutów zgłoszonych przez pozwanego. Ponadto, w świetle powołanych przepisów, należy je uznać za prawnie skuteczne i dopuszczalne. Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w punkcie 1. sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia, i zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 25.242,03 zł. Na koszty te, poniesione przez powodów w łącznej wysokości 38.493 zł., złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 31.259 zł., koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł. oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 2 x 17 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika powodów zostało określone zgodnie z § 6 punkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.490 ze zm.). Natomiast strona pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł.

Ponieważ pozwany przegrał proces w 71 %, w takim też stosunku, odpowiadającym kwocie 27.330,03 zł. z ogółu kosztów wyłożonych przez powodów, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, powinien ponieść jego koszty, poniesione przez przeciwnika, natomiast strona powodowa, która przegrała odpowiednio w 29 %, powinna zwrócić pozwanemu kwotę 2.088 zł. Różnica tych dwóch wielkości stanowi kwotę 25.242,03 zł. na korzyść powodów.

Rozstrzygając w przedmiocie kosztów postępowania w zakresie, w jakim nastąpiło jego umorzenie, na skutek cofnięcia powództwa wobec częściowej zapłaty w toku procesu, wskazać należy na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 21 lipca 1951 r. w sprawie C 593/51 (publ. OSN 1952, nr 2, poz. 49), które w pełni podziela Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, a zgodnie z którym za stronę przegrywającą sprawę uważa się pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda, wymagalne w chwili wytoczenia powództwa. Zaspokojenie przez stronę pozwaną roszczenia w toku procesu należy uznać za jednoznaczne z przegraniem sprawy przez stronę pozwaną, w tym przypadku stronie pozwanej należą się koszty procesu tylko wtedy, gdy nie dała ona powodu do wytoczenia procesu. W realiach niniejszej sprawy sytuacja taka nie miała miejsca. Należy zauważyć, iż roszczenie powodów zostało częściowo zaspokojone dopiero po wniesieniu powództwa. Brak zapłaty bezspornej części należnego powodom wynagrodzenia, zmusił powodów do wytoczenia powództwa o zapłatę. Niewątpliwym jest zatem, że wniesienie powództwa w przedmiotowej sprawie, w zakresie w jakim strona pozwana spełniła świadczenie w toku procesu, było niezbędne i konieczne. Mając na względzie, że pozwany spełnił roszczenie powodów dopiero po wytoczeniu powództwa, pozwanego należy uznać za przegrywającego sprawę także w zakresie, w jakim postępowanie zostało umorzone na skutek cofnięcia powództwa przez powodów.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji.